

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені М.В. Остроградського**

**Міністерство аграрної політики України
Полтавська державна аграрна академія
Полтавський інститут АПВ імені М.І. Вавилова УААН
Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології УААН
Полтавське відділення Українського ботанічного товариства**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

**ГОРИЗОНАЛІТА: ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ВИВЧЕННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ТА ВИЩІЙ ШКОЛІ
(присвячується 120-річчю від дня народження М.І. Вавилова)**

Полтава – 2008

Поспелова Г.Д., Лавриниць Т.В.

ВПЛИВ СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ЦУКРОВОГО БУРЯКУ

Одним із резервів підвищення рівня врожайності сільськогосподарських культур є застосування біологічно активних речовин – регуляторів росту, біологічних препаратів і мікроелементів. Значна увага останнім часом приділяється речовинам, що використовуються для активації та стимуляції насіннєвого матеріалу і покращення умов росту і розвитку рослин у подальшому [4].

Наші дослідження були присвячені вивченню впливу регуляторів росту рослин емістим С, бетастимулін та гарт на посівні якості насіння цукрового буряку сорту Іванівсько-Веселоподільський ЧС 84. Для цього в лабораторних умовах нами були проведені дослідження енергії проростання та лабораторної схожості насіння цукрового буряку, обробленого препаратами. В кожному із варіантів по 100 штук насінин у чотирикратній повторності обробляли розчинами стимуляторів (12 годин), після чого його переносили у чашки Петрі з водою. Кількість нормально пророслого насіння на четверту добу, виражена у відсотках, характеризує енергію проростання, а на десятю добу – його схожість [1, 3]. Відповідно до [2] нами випробовувалися регулятори росту в трьох концентраціях: рекомендована виробником, менша і більша в 10 разів за рекомендовану. За контроль бралось насіння, оброблене водою.

Отримані дані свідчать, що емістим С в усіх досліджуваних концентраціях гальмував енергію проростання і лабораторну схожість насіння цукрового буряку по відношенню до контролю. При проростанні насіння цукрового буряку, обробленого бетастимуліном за концентрації 0,2%, спостерігалось інгібування енергії проростання до – 52,4%, тоді як за концентрацій 0,02 та 0,002% препарат підвищував її на 11,0%-15,7% по відношенню до контролю. Аналогічна закономірність була притаманна стимулятору росту гарт. Стимуляція енергії проростання спостерігалась у варіантах за концентрацій 0,02%-0,002% і становила +1,0 – +21,7% до контролю.

Лабораторна схожість у обробленого бетастимуліном насіння цукрового буряку на варіанті за концентрації 0,02% склала 92,3% (+3,3% до контролю). При його застосуванні в концентраціях 0,2% та 0,002% відбувалося

гальмування проростання насіння на 84,7% та 10,7% до контролю відповідно. Аналогічні закономірності відзначалися нами при застосуванні регулятору росту гарт.

Таким чином, можна зробити висновок, що всі досліджувані препарати за концентрації 0,2% негативно впливали на енергію проростання. Препарати бетастимулін і гарт за концентрацій від 0,02% до 0,002% стимулювали проростання насіння, в той час як стимулятор росту емістим С негативно вплинув на проростання насіння. Препарати бетастимулін і гарт за концентрації 0,02% проявили свої стимулюючі властивості – лабораторна схожість насіння цукрового буряку на цих варіантах склала 92,3%-92,6% (від +3,33% до +3,36% в порівнянні з контролем).

Література

1. Методика исследований по сахарной свекле. – К.: 1986. – 292 с.
2. Методики випробування і застосування пестицидів / За ред. проф. С.О. Трибеля. – К.: Світ, 2001. – 448 с.
3. Насіння цукрових буряків. Методи визначення схожості, одноростковості та доброякісності / Держстандарт України. – К.: 1995. – 12 с.
4. Пономаренко С.П. Українські регулятори росту рослин // Елементи регуляції в рослинництві: Зб. наук. пр. – К.: ВВП Компас, 1998. – С.10-16.